

NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu 11 päivänä heinäkuuta 2017,

Alankomaiden vuoden 2017 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Alankomaiden vuoden 2017 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

(2017/C 261/18)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011 ⁽²⁾ ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio hyväksyi 16 päivänä marraskuuta 2016 vuotuisen kasvuselvityksen, mikä aloitti vuoden 2017 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Eurooppa-neuvosto vahvisti vuotuisen kasvuselvityksen ensisijaiset tavoitteet 9 ja 10 päivänä maaliskuuta 2017. Komissio hyväksyi 16 päivänä marraskuuta 2016 asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella varoituskonetta koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Alankomaat kuuluu niihin jäsenvaltioihin, joista laadittaisiin perusteellinen tarkastelu. Samana päivänä komissio hyväksyi myös suosituksen neuvoston suositukseksi euroalueen talouspolitiikasta. Eurooppa-neuvosto vahvisti suosituksen 9 ja 10 päivänä maaliskuuta 2017. Neuvosto hyväksyi 21 päivänä maaliskuuta 2017 suosituksen euroalueen talouspolitiikasta, jäljempänä "euroalueen suositus" ⁽³⁾.
- (2) Koska Alankomaat kuuluu jäsenvaltioihin, joiden rahayksikkö on euro, ja koska taloudet ovat talous- ja rahaliitossa vahvasti yhteydessä toisiinsa, Alankomaiden olisi varmistettava, että jäljempänä esitettävistä suosituksista 1 ja 2 ilmenevä euroalueen suositus pannaan täytäntöön täysimääräisesti ja oikea-aikaisesti.

⁽¹⁾ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ EUVL C 92, 24.3.2017, s. 1.

- (3) Alankomaita koskeva vuoden 2017 maaraportti julkaistiin 22 päivänä helmikuuta 2017. Siinä arvioitiin Alankomaiden edistymistä neuvoston 12 päivänä heinäkuuta 2016 hyväksymien maakohtaisten suositusten noudattamisessa, aiempina vuosina annettujen suositusten noudattamisessa ja sen kansallisten Eurooppa 2020 -tavoitteiden saavuttamisessa. Lisäksi siihen sisältyi asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklan nojalla laadittu perusteellinen tarkastelu, jonka tulokset julkaistiin samaten 22 päivänä helmikuuta 2017. Komissio päätteli analyysinsä perusteella, että Alankomaiden makrotaloudessa on epätasapainoja. Alankomaiden vaihtotaseen ylijäämä suhteessa BKT:hen on euroalueen jäsenvaltioiden suurin kolmen vuoden keskiarvona tarkasteltuna. Ylijäämä viittaa siihen, että varoja ei ole kohdennettu optimaalisesti vaan kasvua ja hyvinvointia olisi mahdollista lisätä. Kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja supistaa suuri pakollisten maksujen kiila. Yksityistä velkaa on paljon, erityisesti kotitalouksien asuntolainoja. Kotitalouksien suuret varat ja velat lisäävät alttiutta rahoitusmarkkinahäiriöille. On erityisen tärkeää toteuttaa toimia, joilla voidaan pienentää Alankomaiden talouteen kohdistuvien hättävien vaikutusten riskiä, ja kun otetaan huomioon sen talouden suuruus ja vaikutukset muihin maihin, myös talous- ja rahaliittoon kohdistuvien hättävien vaikutusten riskiä.
- (4) Alankomaat toimitti vuoden 2017 kansallisen uudistusohjelmansa ja vuoden 2017 vakausohjelmansa 26 päivänä huhtikuuta 2017. Ohjelmat on arvioitu samaan aikaan, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon.
- (5) Kauden 2014–2020 Euroopan rakenne- ja investointirahastojen (ERI-rahastot) ohjelasuunnittelussa on otettu huomioon asiaankuuluvat maakohtaiset suositukset. Kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1303/2013⁽¹⁾ 23 artiklassa säädetään, komissio voi pyytää jäsenvaltiota tarkastelemaan uudelleen kumppanuussopimustaan ja asiaankuuluvia ohjelmiaan ja esittämään niihin muutoksia, kun tämä on tarpeen asiaankuuluvien neuvoston suositusten täytäntöönpanon tukemiseksi. Komissio on antanut tarkempaa tietoa kyseisen säännöksen hyödyntämisestä ohjeissa sellaisten toimenpiteiden soveltamiselle, joilla ERI-rahastojen vaikuttavuus kytketään talouden tehokkaaseen ohjaukseen ja hallintaan.
- (6) Alankomaihin sovelletaan vakaus- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevää osiota ja velkasääntöä. Hallitus suunnittelee vuoden 2017 vakausohjelmassaan julkisen talouden ylijäämän parantamista vuoden 2017 0,5 prosentista suhteessa BKT:hen 1,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2020. Julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteessa, joka on 0,5 prosentin rakenteellinen alijäämä suhteessa BKT:hen, pysytään edelleen selvästi koko ohjelmakauden ajan. Vuoden 2017 vakausohjelman mukaan julkisen talouden velan ennakoidaan laskevan 58,5 prosenttiin vuonna 2017, mikä on alle perussopimuksessa määrätyn viitearvon (60 prosenttia suhteessa BKT:hen). Hallitus aikoo supistaa julkisen velan 49,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2020. Näiden julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on uskottava. Komission kevään 2017 talousennusteen mukaan rakenteellisen rahoitusaseman odotetaan paranevan vuoden 2017 0,2 prosentin ylijäämästä suhteessa BKT:hen 0,4 prosenttiin vuonna 2018, mikä ylittää julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteen. Julkisen talouden velan odotetaan pysyvän vakaalla lasku-uralla velkasäännön vaatimukset ylittäen. Kaiken kaikkiaan neuvosto katsoo, että Alankomaiden ennustetaan vuosina 2017 ja 2018 noudattavan vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimuksia. Samaan aikaan keskipitkän aikavälin tavoitetta noudattaen olisi kuitenkin mahdollista käyttää finanssi- ja rakennepolitiikkaa mahdollisen kasvun ja kotimaisen kysynnän tukemiseen, mukaan lukien tutkimus- ja kehitysinvestoinnit, ja luoda edellytykset reaali-palkkojen suuremmalle nousulle, myös kun otetaan huomioon jatkuvat ulkoiset epätasapainot.
- (7) Työllisyyden viimeaikainen kasvu johtuu suurelta osin määräaikaissa työsuhteissa olevien ja yrittäjien määrän lisääntymisestä. Määräaikaisten työsuhteiden osuus on suuri ja kasvaa edelleen, ja yksinyrittäjien määrä kasvaa nopeasti. Tähän ovat syynä sovellettavan työlaainsäädännön ja työsuojelun suuret erot samoin kuin vero- ja sosiaaliturvalainsäädännön erot. Vaikka joitakin toimenpiteitä on toteutettu, jotkin näistä seikoista luovat työntekijöille edelleen taloudellisen kannusteen ryhtyä yrittäjiksi tai kannustavat työntekijöiden palkkaamiseen määräaikaisten työsuhteiden nojalla. Tällä saattaa olla erityisen vääristävä vaikutus työmarkkinoiden laitamilla, ja se on voinut vaikuttaa reaali-palkkojen kokonaiskasvun hidastumiseen. Yrittäjät ovat muita useammin alivakuutettuja työkyvyttömyyden, työttömyyden ja ikääntymisen varalta. Tämä saattaa vaikuttaa sosiaaliturvajärjestelmän kestävyteen pitkällä aikavälillä. Toimenpiteiden täytäntöönpanoa näennäisyrittäjyyden torjumiseksi on lykätty

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1303/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä sekä Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 320).

vuoteen 2018. Muuttajataustaisten henkilöiden työllisyystilanne on edelleen merkittävä haaste. EU:n ulkopuolella syntyneiden maahanmuuttajien työllisyysaste on 20 prosenttiyksikköä alhaisempi kuin Alankomaissa syntyneiden henkilöiden. Vain pieni osa tästä selittyy iän ja koulutustason eroilla.

- (8) Kotitalouksien säästämisasteen nousu viime vuosina on johtunut osaksi suuremmista säästöistä eläkejärjestelmän toisessa pilarissa (pakolliset täydentävät yksityiset järjestelmät), mihin myös sääntely-ympäristö on vaikuttanut. Jos indeksikorjauksia ja rahoituspuskureita (taloudellista arviointia koskeva kehys) koskevien sääntöjen noudattamisen lisäksi huolehdittaisiin asianmukaisesti siitä, että kustannukset ja riskit jaetaan tarkoituksenmukaisesti sukupolvien sisällä ja niiden välillä, kotitalouksien olisi helpompi kohdentaa varansa kasvua paremmin tukevalla tavalla. Hallitus on ilmoittanut aikovansa uudistaa eläkkeiden toista pilaria huomattavasti. Tavoitteena on parantaa kattavuutta ja luoda entistä avoimempi, joustavampi ja vakuutusmatemaattisesti oikeudenmukaisempi järjestelmä.
- (9) Vuosikymmenten aikana muodostuneet jäykkyydet ja vääristävät kannustimet ohjaavat asuntorahoitusta ja alakohtaista säästökäyttäytymistä. Kotitalouksien taipumus ottaa bruttomääräisesti paljon asuntovelkaa asuntopaikkaisuutta vastaan on suurelta osin seurausta pitkään käytössä olleista verokannustimista, erityisesti asuntolainakorkojen täydestä verovähennyskelpoisuudesta. Talouden elpymisen vahvistumisesta huolimatta muita tätä koskevia toimenpiteitä ei ole toteutettu vuoden 2012 jälkeen.
- (10) Investoinnit vähenivät selvästi talouskriisin aikana ja ovat elpyneet sen jälkeen vain osittain. Koko talouden laajuinen investointien heikkous vaikuttaa olevan voimakkaasti suhdannekehitykseen liittyvää. Se on johtunut asuntomarkkinoiden taantumisesta ja julkisen talouden vakauttamisessa tehdyistä valinnoista. Vaikka investointien esteet vaikuttavat pieniltä, menettelyt rakennuslupien saamiseksi ovat suhteellisen pitkiä. Näyttää siltä, että vähäiset investoinnit uusiutuvan energian alalla ovat yhteydessä aikaisempaan markkinadynamiikkaan, markkinoiden epävarmuuteen ja lainsäädännöllisiin seikkoihin. Julkiset ja yksityiset T&K-menot ovat vähäiset verrattuna parhaiten suoriutuviin jäsenvaltioihin, kun otetaan huomioon koulutustaso, akateemiset saavutukset ja talouskehityksen taso. Valtion T&K-menot ovat jääneet vuoden 2014 tasolle, ja yksityiset T&K-menot ovat edelleen vähäisiä. Neuvoston vuonna 2016 antaman suosituksen täytäntöönpanossa ei ole edistytty.
- (11) Komissio on vuoden 2017 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson osana tehnyt kattavan analyysin Alankomaiden talouspolitiikasta ja julkaissut sen vuoden 2017 maaraportissa. Se on arvioinut myös vuoden 2017 vakausohjelman ja vuoden 2017 kansallisen uudistusohjelman sekä jatkotoimenpiteet, joita on toteutettu Alankomaille viime vuosina annettujen suositusten noudattamiseksi. Se on ottanut huomioon ohjelmien ja jatkotoimenpiteiden merkityksen Alankomaiden finanssipolitiikan sekä sosiaali- ja talouspolitiikan kestävyyskannalta mutta myös sen, ovatko ne unionin sääntöjen ja ohjeiden mukaisia, koska unionin yleistä talouden ohjausta on tarpeen vahvistaa antamalla unionin tason panos tuleviin kansallisiin päätöksiin.
- (12) Neuvosto on tutkinut vuoden 2017 vakausohjelman tämän arvioinnin perusteella ja katsoo ⁽¹⁾, että Alankomaiden odotetaan noudattavan vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimuksia.
- (13) Neuvosto on tutkinut vuoden 2017 kansallisen uudistusohjelman ja vuoden 2017 vakausohjelman komission perusteellisen tarkastelun ja tämän arvioinnin perusteella. Asetuksen (EU) N:o 1176/2011 6 artiklan nojalla annetut neuvoston suositukset ilmenevät Alankomaille jäljempänä esitettävistä suosituksista 1 ja 2,

SUOSITTAA, että Alankomaat toteuttaa vuosina 2017 ja 2018 toimia, joilla se

1. keskipitkän aikavälin tavoitetta noudattaen käyttää finanssi- ja rakennepolitiikkaa mahdollisen kasvun ja kotimaisen kysynnän tukemiseen, mukaan lukien tutkimus- ja kehitysinvestoinnit; toteuttaa toimenpiteitä asuntomarkkinoiden jäljellä olevien vääristymien ja kotitalouksien velanoton suosimisen vähentämiseksi erityisesti tiukentamalla asuntolainakorkojen verovähennyskelpoisuutta;

⁽¹⁾ Asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

2. poistaa pysyvässä työsuhteessa olevan henkilöstön palkkaamisen jäljellä olevat esteet; puuttuu yksinyrittäjien määrän selvään kasvuun esimerkiksi vähentämällä veroihin liittyviä vääristymiä, joilla suositaan itsensä työllistämistä, rajoittamatta kuitenkaan yrittäjyyden edellytyksiä, sekä edistämällä itsensä työllistäjien pääsyä kohtuuhintaisen sosiaaliturvan piiriin; parantaa jo käynnistetyn laajan valmistelutyön perusteella eläkejärjestelmän toisen pilarin avoimuutta, sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta ja häiriönsietokykyä; luo edellytykset reaalityömarkkinoiden suuremmalle nousulle kunnioittaen samalla työmarkkinaosapuolten roolia.

Tehty Brysselissä 11 päivänä heinäkuuta 2017.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

T. TÖNISTE
